

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/75/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612210326
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6612210326.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľiek 1/ T. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. - C., D. O. XXX/X, 2/ T. J. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. - C., D. O. XXX/XX a 3/ T. I., nar. XX. X. XXXX, bytom I. - C., R. XX, všetky navrhovateľky právne zastúpené JUDr. Elenou L'alíkovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Podbrezovská 34, proti odporcom 1/ N. W., nar. XX. X. XXXX, bytom I. - C., R. XX, 2/ Q. Y., nar. XX. X. XXXX, bytom I. -C., L. XXX/XX, 3/ X. R., nar. X. X. . XXXX, bytom X. X., U. XX, zastúpenej splnomocnencom v osobe odporcu 6/, 4/ Slovenskej republiky, za ktorú koná Slovenská správa ciest, investičná výstavba a správa ciest, so sídlom Banská Bystrica, so sídlom Skuteckého 32, IČO: 00 003 328, 5/ T. T. W., nar. XX. X. XXXX, bytom Z. nad V., H. J. XXX/XX, zastúpeného splnomocnencom v osobe odporcu 6/, 6/ T. W., nar. XX. X. XXXX, bytom P. W., L. XX a 7/ T. X. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. W., Z. XXXX/XX, zastúpeného splnomocnencom v osobe odporcu 6/, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní navrhovateľiek 1/ a 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec, č. k. 12C/75/2012-269 zo dňa 26. 11. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu z r u š u j e.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením konanie o dovolaní navrhovateľiek 1/ a 2/ zastavil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pôvodný navrhovateľ 1/ H. I. a súčasná navrhovateľka 3/ sa voči odporcom 1/ - 7/ domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. C.. Okresný súd Lučenec vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 12C/75/2012-120 zo dňa 17.01.2013 v spojení rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/97/2013-162 zo dňa 23.10.2013 tak, že návrh navrhovateľov na určenie vlastníckeho práva zamietol. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali pôvodný navrhovateľ 1/ H. I. a súčasná navrhovateľka 3/ dovolanie, s tým, že súdny poplatok za dovolanie zaplatený nebol, keď obaja menovaní boli od súdnych poplatkov oslobodení v plnom rozsahu. H. X/ dňa XX.XX.XXXX zomrel a jeho právny nástupkyňami sa stali súčasné navrhovateľky 1/ a 2/. Vzhľadom k tomu, že právne nástupkyne pôvodného navrhovateľa H. I. nie sú od súdnych poplatkov oslobodené s poukazom na usmernenie B. súdu SR zo dňa XX. 4. 2014 sp. zn. 3 Cdo/127/2014, okresný súd navrhovateľky 1/ a 2/ výzvou zo dňa 11. 11. 2014 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 199 EUR spoločne a nerozdielne. Keďže navrhovateľky 1/ a 2/ boli vo výzve okresného súdu o následkoch nezaplatenia poplatku poučené, a napriek tomu v určenej lehote súdny poplatok v plnej výške nezaplatili, okresný súd konanie o dovolaní navrhovateľiek 1/ a 2/ zastavil.

Proti uzneseniu okresného súdu podali navrhovateľky 1/ a 2/ v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Uviedli, že rozhodnutie okresného súdu je zmätočné, keď tento na jednej strane uvádza, že súdny poplatok za dovolanie bol splatný podaním dovolania (t. j. dňa 4. 12. 2013) a nebol zaplatený právny nástupkyňami po nebohom dovolateľovi, ktorý bol od súdnych poplatkov oslobodený, a na strane druhej splatnosť tohto poplatku svojvoľne posúva na deň vstupu jeho nástupkyň do konania. Uznesenie o oslobodení právneho predchodcu navrhovateľiek 1/ a 2/ od súdnych poplatkov v dovolacom konaní je pritom právoplatné, teda záväzné i pre okresný súd. Zákon o súdnych poplatkoch totiž neupravuje prechod poplatkovej povinnosti, od ktorej je inak poplatník oslobodený, na jeho právneho nástupcu a

zároveň je podľa čl. 13 ods. 1 v spojení s čl. 59 ods. 2 Ústavy SR vylúčená analógia. Na základe uvedeného navrhli odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu o zastavení konania o dovolaní navrhovateľiek 1/ a 2/ zrušiť a len eventuálne navrhovateľky 1, 2/ vzniesli návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O. s. p. zrušil.

Podľa § 221 ods. 1 písm. i) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, len ak sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo také dôvody neexistovali.

Odvolací súd preskúmaním súdneho spisu zistil, že návrhom na začatie konania sa pôvodný navrhovateľ 1/ H. I. spolu so súčasnou navrhovateľkou 3/ neúspešne domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. C., keď Okresný súd Lučenec rozsudkom č. k. 12C/75/2012-120 zo dňa 17.01.2013 v spojení rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/97/2013-162 zo dňa 23.10.2013 ich návrh zamietol. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali pôvodný navrhovateľ 1/ H. I. a súčasná navrhovateľka 3/ dovolanie, pričom na návrh im bolo uznesením Okresného súdu Lučenec, č. k. 12C/75/2012-200 zo dňa 20. 12. 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co/11/2014-214 zo dňa 20. 1. 2014 priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu. Z dôvodu následného úmrtia pôvodného navrhovateľa 1/ H. I., do ktorého práv vstúpili súčasné navrhovateľky 1/ a 2/, okresný súd na základe prípisu Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 4. 2014 sp. zn. 3 Cdo/127/2014 menované vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 199 EUR. Nakoľko navrhovateľky 1/ a 2/ súdny poplatok nezaplatili, okresný súd napadnutým uznesením konanie o dovolaní navrhovateľiek 1/, 2/ zastavil.

Súdna judikatúra i právna doktrína (k uvedenému pozri napr. R 14/1976; SJ 130/1999; rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 20 Cdo 234/2002; Števíček, M., Ficová, S. a kol. Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár. 2. Vydanie. Praha : C.H. Beck, 2012, str. 496) je ustálená v názore, že oslobodenie od súdnych poplatkov priznané podľa § 138 O. s. p. pôvodnému účastníkovi konania neprechádza na zákonného právneho nástupcu tohto účastníka, z čoho vychádzal i Najvyšší súd SR vo svojom prípise zo dňa 28. 4. 2014 sp. zn. 3 Cdo/127/2014. Uvedená ustálená názorová línia je pritom postavená na závere, že z povahy práva na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov vyplýva, že sa spája s osobou účastníka konania, resp. s pomermi (majetkovými, sociálnymi a ďalšími), ktoré sa upínajú k jeho osobe. Pri priznaní oslobodenia totiž musí súd vychádzať vždy z aktuálnych osobných, majetkových a rodinných pomerov toho-ktorého účastníka. Preto ak existujú u právneho nástupcu účastníka dôvody na oslobodenie od súdneho poplatku, musí si podať žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov sám za seba. Súd bude u neho podmienky na oslobodenie skúmať nanovo a nezávisle od dôvodov, pre ktoré bol od súdneho poplatku oslobodený jeho predchodca. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ bol právny predchodca účastníka od súdnych poplatkov na návrh oslobodený podľa § 138 O. s. p., uvedené oslobodenie sa automaticky nevzťahuje na jeho právneho nástupcu. Preto pokiaľ právny nástupca účastníka oslobodeného od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. má záujem byť od súdnych poplatkov oslobodený, môže sa tak stať len na jeho návrh, rozhodnutím súdu podľa § 138 O. s. p. po preskúmaní jeho majetkových, osobných a sociálnych pomerov. Vyššie citovaná odborná literatúra i judikatúra, však (s jedinou výnimkou) výslovne neriešila situáciu, ktorá nastala aj v prejednávanom prípade, keď právny predchodca oslobodený od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. urobil sporný poplatkový úkon ešte za svojho života. Uvádzanou výnimkou je rozhodnutie SJ 130/1999, v ktorom bolo na jednej strane uvedené, že oslobodenie od súdneho poplatku priznané podľa § 138 O. s. p. zaniká smrťou účastníka konania (poplatníka), ale na druhej strane aj to, že dedičia účastníka, ktorému bolo oslobodenie od platenia súdnych poplatkov priznané, nie sú povinní platiť súdny poplatok z úkonu, ktorý tento účastník učinil pred svojou smrťou. K vyššie uvedenému názoru sa pritom prikláňa i odvolací súd, keď dopĺňa, že ak poplatková povinnosť právneho predchodcu zanikla priznaním oslobodenia od súdnych poplatkov, k jej opätovnému vzniku nemôže dôjsť s odstupom času po smrti tohto oslobodeného účastníka, a to vo vzťahu k jeho právnym nástupcom, ktorí poplatkový úkon nevyvolali. Aplikujúc uvedené na prejednávaný prípad možno konštatovať, že nakoľko poplatková povinnosť právneho predchodcu navrhovateľiek 1/ a 2/ za podanie dovolania zanikla priznaním oslobodenia od súdnych poplatkov tomuto ich právnemu predchodcovi, k jej opätovnému vzniku vo vzťahu k navrhovateľkám 1/ a 2/ nedošlo stratou právnej subjektivity ich právneho predchodcu. Ak však v konaní dôjde k vzniku poplatkovej povinnosti na základe úkonov uskutočnených už navrhovateľkami 1/ a 2/, skutočnosť, že právny predchodca navrhovateľiek 1/ a 2/ bol od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. oslobodený, bude pre ďalšiu existenciu tejto poplatkovej povinnosti bez významu. Z týchto dôvodov sa odvolací súd odklonil od prípisu Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 4. 2014 sp. zn. 3 Cdo/127/2014, ktorý síce v

súlade s ustálenou judikatúrou (ako už bolo uvedené vyššie) konštatoval, že oslobodenie od súdnych poplatkov priznané podľa § 138 O. s. p. pôvodnému účastníkovi konania neprechádza na zákonného právneho nástupcu tohto účastníka, neprihliadal však na skutočnosť, že v prejednávanom prípade sa zaniknutá poplatková povinnosť vzťahuje k poplatkovému úkonu uskutočnenému ešte pôvodne od súdnych poplatkov oslobodeným účastníkom, ktorého právna subjektivita zanikla, právne nástupkyne poplatkový úkon nevyvolali, a preto sa vo vzťahu k nim sa opakovane poplatková povinnosť neobnovuje (SJ 130/1999).

Na základe uvedeného, ak poplatková povinnosť právneho predchodcu navrhovateľiek 1/ a 2/ zanikla a z dôvodov uvedených už vyššie sa neobnovila vo vzťahu k navrhovateľkám 1/ a 2/, okresný súd nepostupoval správne pokiaľ vyzval navrhovateľky na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie, ak k podaniu dovolania došlo ešte ich právnym predchodcom, ktorý bol z povinnosti platiť súdne poplatky oslobodený, a ani pokiaľ pre nezaplatenie súdneho poplatku v stanovenej lehote konanie o dovolaní navrhovateľiek 1/ a 2/ zastavil. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O. s. p. zrušil, keď dôvody, pre ktoré bolo citované rozhodnutie vydané, neexistovali, nejde o rozhodnutie vo veci samej a o zastavení konania sa rozhodlo bez návrhu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.